

HVIS DU VIDSTE

af

Niels Frank

Erotikeren stiger på sporvognen. I det snævre glashus er der stegende hedt, men han finder et sæde midt i vognen ved et par åbne vinduer. Udenfor slentrer folk rundt halvt afklædte, ikke mindst pigerne, der ligner nyudsprungne blomster i deres prikkede kjoler og kulørte sommersko. Ved næste stoppested kommer en af dem tilmed ind i sporvognen, indløser billet og bevæger sig ned ad midtergangen. Ud for erotikeren må hun skridte hen over en stor taske med det heldige resultat, at hendes bluse glider op, så en stor del af ryggen bliver bar. I lyset kan han ane nogle fine blonde hår i huden og over den ene af de to hulninger på lænden en række rødlige stregmærker, som om hun har kradset sig selv. Eller måske en anden har kradset hende? Et kort øjeblik bliver hun stående ud for ham, ubeslutsom, så fortsætter hun ned mod bagenden af vognen, ude af syne. Men da han lidt senere skal af, står hun der igen, balancerende i en strop på bagperronen, så han kan se lige ind i hendes nøgne armhule. Med den frie hånd pjusker hun op i det korte hår, stiller sig så med det ene ben på næstøverste trin ved bagdørene. Netop som vognen sænker farten, flytter erotikeren sig hen mod hende under foregivelse af at ville gøre plads til de ventende bag ham, nu er han så nær, at han kan mærke hendes sødlige duft. Han får øje på nogle små forblæste hår på hendes højre tinding. Hendes lille øre lægger sig tæt ind til hovedet, alligevel ser han hele ryggen af højre øre og skyggen ved roden. Så standser sporvognen med en svag piben, de stiger ud og går i hver sin retning. Efter den korte

hændelse, som på ingen måde var et møde, føler erotikeren sig uendelig tom. Selvfølgelig overfortolkede han hændelsen, der fra pigens side uden tvivl var fuldstændig hensigtsløs, uoverlagt, han tilskrev hendes kropsbevægelser og gestus alt for stor mening. Det hele havde ikke været andet end en pantomime med en håndfuld rekvisitter: blusen, ryggen, kradsemærkerne, armhulen, håret, øret. De var genstande i det erotiske spil, de var med til at objektivere hans forgabelse i pigen, men de fastholdt også oplevelsen i en slags evigt nu, hvori blusen aldrig ville blive slidt, hvori ryggen aldrig ville blive slap og håret aldrig blive gråt, hvori skønhed ej kan ældes, ungdom aldrig forgå. På den måde er forvildelsen ind i det erotiske også en forvildelse i tid, tiden oplevet på den anden led, nedad ikke henad. Erotik som en åbning, et sår der pludselig bryder op, idet den anden blotter sig – ubevidst, naturligtvis, for deri består netop tiltrækningen. Finde dette ømme punkt. Fokuserer, sanser, suge til sig, fantasere, alt det som kunsten normalt arbejder med, men ikke for at begribe noget bestemt, ikke for at opnå noget bestemt, udelukkende for at føle sig *beriget*. Det er en ceremoni eller et ritual, en messe spækket med uforståelige tegn og hypnotiske gerninger. Som en danser følger erotikeren mønstre og figurer han samtidig selv skaber, han dyrker det yndefulde, det yppige, det underskønne, det indtagende, det kære, og det giver ham et sus at komme tæt på det, hans krop bliver helt ustyrligt stemt, som ét stort organ. I det erotiske spil åbner sig et rum, et ganske afgrænset rum, fx mellem øjet, der ser, og hånden, der bevæger sig, eller mellem øjet og armhulens grotte, og det rum bliver lynhurtigt fyldt med elektrisk ladning, der løber strøm fra øje til armhule til øje, en fortsat gnidning, som får temperaturen til at stige i rummet. Der opstår en spejleffekt, erotikeren er med på en kigger, men ser også sig selv stirre, han overværer, følger med øjnene, observerer, men hans blik er nabo til slemmere ting: at lure på, at overvåge, at udspionere. Kort sagt: han *glor*. Og mens han glor, oplever han, at han er vidne til noget han ikke burde se, at spejlet lokker ham. Han falder for

nogle enkle former, en hånds strygende bevægelse, hårets stritten som om det higede efter sollys, men det formerne indikerer er yderst komplekst, fuldt af lakuner og hemmeligheder, nøjagtig som en længsel. I sporvognen havde han en fornemmelse af, at pigen *opførte* noget for ham, og havde det været en teaterscene eller en filmscene, ville man have sagt, at den var improviseret, at et nyt forsøg ville have givet et helt andet resultat, men stadig ville ømheden og skrøbeligheden stå tilbage i det lille optrin, som var et vindue sprunget op ind til en vildt fremmed person, og han fik lov at se *lige ind*. Fordi selve opstillingen er foranderlig, men ikke dens indhold, søger erotikeren rammer, der kan fremkalde den erotiske oplevelse, han søger særlige steder, han indtager særlige positioner, han iscenesætter. Heri består det teatraliske ved erotikken. Der er en vis grad af udspekulerethed i den, fx når han beslutter sig for at tage sporvognen i stedet for cyklen eller bilen, når han går i biografen og vælger en plads bagest i salen, når han går i svømmehallen eller på stranden eller spankulerer rundt i parken en sommerdag og finder en bæk nær et par ganske nette veninder. For ham er synet af en nakke, arme der bliver smurt ind, en finger under trussekannten, præcis det samme som at se et maleri. Det er sansningens afbildning. Erotikeren går rundt i byen og leder efter den slags billeder, eller snarere: han leder efter symboler, gengivelser af en skyggeverden. Som nu forleden på undergrundstoget, hvor han får øje på en solbrun pige, der sidder bøjet over en bog, og han vælger at placere sig ved siden af hende, skønt der er andre ledige pladser rundt om i vognen. Han ser, hvordan hendes pegefinger med den højre neglelak følger sætningerne ned over siden, mens hun hvisker de enkelte ord. Han ser, hvordan hun krummer tærerne i sandalerne, som ville hun knytte foden. Et plaster er viklet om venstre storetå. Kort efter siger hun: "Sorry, sir, do you speak Danish?" Og han svarer: "Yes. Yes, I do. But this is not Danish." Hun skubber håret om bag øret og siger: "It's not Danish ... No, I know, sir, it's not Danish, but could you please tell me how you pronounce this word?"

Hun peger på ordet "fødselsdag". Han siger med stor tydelighed: "Fød-sels-dag." Hun gentager: "Fodt-els-dah." Hendes finger hviler under ordet. Neglelakken skinner. Så spørger hun igen: "And how do you pronounce this sentence?" Han læner sig en smule til siden for at læse sætningen. Deres skuldre berører kort hinanden. Han siger: "I dag er det Søren's fødselsdag." Hun gentager uden større held, mens fingeren følger sætningen. "And this one?" Han bøjer sig længere ned, hovedet ligger halvvejs i hendes skød. Pigen skubber bogen over på hans lår, han retter sig op og udtaler sætningen stavelse for stavelse, og mens hun hviskende gentager, bemærker han i bunden af sit blik hendes dunede skinneben. Så trækker hun bogen tilbage, og et øjeblik, der føles uendelig langt, slæber den hen over hans lår. Sådant forfalder han til detaljer, og det er det samme hver gang – detaljer revet ud af sammenhængen: en finger (ikke hånden), et lår (ikke benet), en brystvorte (ikke brystet), læberne (ikke ansigtet). Han svælger i fregner, modermærker, lyse striber fra solbadning, neglelak, piercinger, tatoveringer, bittesmå rynker i huden. Han oplever alting i brudstykker, han oplever enkeltscener, situationer, flygtige møder, ryk, indfald, øjeblikke, men aldrig nogen helhed. Eller hvis han gør, drømmer han om at se helheden punkteret – *at* den punkterer synes at være en del af hans nydelse. Også rekvisitterne er brudstykker: en bluse, et skørt, en undertrøje, et tørklæde, og selv når de danner par, ser han altid kun den ene af dem, han ser én højhælet sko, én strømpe, én handske. Ophidselsen får blikket til at fiksere, fortabe sig i enkelte punkter og overse andre. Han ser pigens højre hånd glide gennem hundens pels, den måde hun står på med den ene hofte skubbet frem. Han ser, hvordan forklædet på en anden pige sidder tæt over maven, som om hun er svøbt i det. Han ser, hvordan pigen i biografædet ved siden af ham griber fast i armlænet under særligt spændende scener, hvordan pigen på bænken bider sig i den ene kind eller spiser en blomme og spytter den glinsende sten ud. Han ser en pige lege med sin halskæde, følge hver runde sten med et par fingerspidser. Han ser en

selvforglemmende pige stikke en finger i navlen, mens hun taler i telefon, hvordan hun ligesom varmer fingeren i det uanselige hul. Han ser drejningen i hendes hals, hvor elegant hun tager brillerne af og sutter på enden af stellet, han ser den måde hun puster cigarettrøgen ud på, så læberne svulmer. I det hele taget er læberne det erotiske grundbillede for ham, de er indgangen til kroppen, spejlinger af kønsorganet. De bugner af blod. Han drømmer om deres blødhed, deres varme. Det er som om noget guddommeligt har taget bolig i læberne, og hans blik kærtegner det, aer det. Men ikke blot stiller han skarpt på detaljer hos den enkelte pige, han fremkalder dem i sit blik, som når man fremkalder billeder på papir. Og som ved billedfremkaldelsen er der noget magisk ved det erotiske, erotik som tryllekunst: det, der for et øjeblik siden var skjult, er nu pludselig blevet synligt, det, der netop var synligt, er ved et blink med øjet forsvundet. Den erotiske åbning eller åbenbaring ligner et trick, en lynhurtig håndbevægelse, et forhæng der pludselig hæves, så man ser *hvad der er omme bagved*. Det handler om at skjule, at dække, at hylle, at sløre, at antyde, at friste. Både tryllekunsten og erotikken forekommer udpræget kunstfærdige, og i begge tilfælde betyder elegancen, det ubesværede, alt. Men netop fordi det erotiske spil er uskelneligt fra det perfekte illusionsnummer, som erotikeren straks falder for, skønt han udmærket ved han bliver snydt, fatter han ikke, at den, der udfører det, kan være så ubevidst – *tilsyneladende* – om sin gerning og virkning. Men det er en del af den erotiske forførelse, som i sidste ende er en selvforførelse. I den føler erotikeren sig i stand til at 'se' gennem slør, gennem kjolestoffet, gennem de korte bukser, gennem badedragten, hvorimod personen, der er genstand for hans oplevelse, forekommer lige så uanfægtet som tryllekunstneren, når han med pokeransigt gylper et æg eller en bold op. Han har selv bevidnet det en sommerdag på stranden. Fra en liggestol med parasol kigger han ud over det flade grå hav, idet en skikkelse kommer ind i hans synsfelt fra venstre, kun iført badebukser og med et håndklæde slynget om halsen. Midt i den

brogede lyd af ivrige børnestemmer, issælgernes råben og de brusende bølger hører han et sted til højre for sig den unge fyrs venner kalde på ham med to melodiske stavelser, der lyder som "Adgio" eller "Adgiu". Erotikeren bemærker, at fyrens ansigt er forventningsfuldt, næsten tændt. Da han kommer hen til sine tre venner, der ligger på tæpper nede ved strandkanten, omfavner han dem alle, de står og snakker lidt og løber så sammen ud i vandet, løfter højt i knæene som for at træde hen over de første lave bølger og kaster sig på hovedet i elementet med armene strakt frem. Kort efter kan erotikeren se hans hoved vippe ude i bølgerne som en bold. Efter svømmeturen kommer han løbende tilbage gennem det lave vand, som han slår til skum med sine ben. Han kaster sig på tæppet, ryster vandet af håret og lægger sig med hovedet på den ene arm. Badebukserne glimter med en lille forhøjning midt i. Da de andre kommer op, fortsætter de længere op ad stranden, hvor et net er spændt ud mellem to træpæle. Igen hører erotikeren det fremmede navn med den langtrukne u-lyd til sidst. Nu giver de alle fire sig til at spille volleyball, og erotikeren må vende ansigtet næsten helt rundt for at kunne følge med. Sandet står som små skyer op om benene på spillerne, hans udkårne klasker de små korn af lårene, når han har været nede for at redde et smash, efterhånden er hans krop helt dækket af sand, som bliver hængende i hudens svedlag. Overdrysset som en kage. Hans hold viser sig at løbe af med sejren, og han og kammeraten slynger sig om hinanden i en noget kradsende omfavelse, forestiller erotikeren sig, mens de to andre sniger sig under nettet, trækker ud i vennernes badebukser og planter en håndfuld sand bagi. Med sit årvågne blik kan erotikeren tydeligt se strengen fra den udkårnes røv. Nu indleder de alle fire en brydekamp, den største af fyrene får hurtigt den udkårne væltet om i sandet og presser sine knæ ned i ryggen på ham. I lang tid ligger han med ansigtet i det lune sand, så rejser hans overmand sig og løber ned mod vandet. Den udkårne retter sig halvt op, hvilende på den ene arm, det forpjuskede hår krøller om tindingerne og nakken. Kort efter kom-

mer han på benene, drejer med den ene hånd på hoften sin overkrop og ser sig hen over skulderen mod parasollen, hvorunder erotikeren ligger bag sine solbriller. Han løfter hånden fra hoften, hvis man ikke vidste bedre, kunne det ligne en lille vinke, og løber derpå med lange skridt ud i havet. Sådan en sommerdag ved stranden forekommer uforanderlig, det er den samme sommerdag, der har udspillet sig i årtier, måske århundreder, sommer efter sommer genopstår dette evige strandliv, der forbliver sig selv, mens alt forandrer sig omkring det. Og på samme måde med erotikken. Det, der optager erotikeren i den enkelte hændelse, er ikke, hvad det kan føre til, men hvad det minder ham om. Han sværmer om sin egen erindring, han er en erindringssværmer, genser pludselig noget, som han troede han havde glemt. En hel forhistorie er gemt i måden, hvorpå fyren klasker sandet af sine lår eller springer med højt løftede knæ ud i vandet, men også de genstande han omgiver sig med er erotiske, fordi de *minder* om noget, ligesom stranden og sporvognen og togvognen er steder, der *genkald*er noget. Der findes en dyb genkendelse i det erotiske spil, måske af barnelege, måske af at sidde på sin mors skød, måske af at se noget for første gang som barn, ja, måske genkender erotikeren simpelthen *det første blik* i sin erotiske dragning. Der er en form for melankoli på færde, at ville gense noget, at ville se noget gentage sig for øjnene af én, så det kan forvise én om, at *de vigtige ting aldrig ændrer sig*. Ved nærstudium ville man sikkert opdage, at det erotiske blik ganske enkelt består af levn: hvordan en sansning mærkedes, hvordan forelskelsen engang brusede i én, hvordan det følte at blive kærtegnet, at blive holdt af. Blikket siger: "Åh ja – *dengang*. Men nu ... Nu i dette herrens øjeblik, hvor jeg stirrer på Adgio eller Adgiu, er jeg ensom, ikke engang mig selv, en ingen, et tankespil." I det erotiske drømmerum, hvor alt er ladet, forekommer også ordene erotiske, oplyst indefra med små pærer, som i "kildre" og "gnide" og "tørre sig", som i "duft" og "øm" og "glidende" eller som i de næsten demonstrativt erotiske navneord "datter", "bagerjomfru", "underskørt", "fletninger",

"veninder", "frøken". Men også egennavne kan være erotiske: Mona, Julie, Luise, Josefine, Milena, Adgiu, der alle har et eller andet hviskende over sig og noget forfint, sart. I det hele taget foretrækker erotikeren at hviske frem for at tale, han elsker, når ordene kredser uendeligt om sagen, aldrig siger tingene direkte, og han begynder formelig at sitre, når nogen gør brug af underforståetheder og antydninger, *dobbelttale*. Så er det som om ordene blinker til ham, gør ham blød ... Hvis erotikken selv kunne tale, ville den utvivlsomt benytte henvendelser som: "Søde lille du" eller "Bitte ven" eller "Pigebarn dog", eller den ville omtale den udkårne i diminutiv, som var han eller hun et kæledyr. Måske der virkelig *er* noget diminutivt ved erotikken, fx når ord bliver til udbrud – åh, ak, ih – og navne bliver til kælenavne, som i Nulle og Bamse. Sproget, der begynder med ordet "jeg", synes selv at måbe ved mødet med erotikken, og den, der har oplevet noget stærkt erotisk, vil aldrig kunne sige noget om det, kun omskrive det, som når en kunstner pludselig rammes af inspiration, og det kommer ud som streger og farver, klange, sætninger, men altid forvandlet fra det oprindelige pust. En epifani kan man ikke gengive, man kan gøre sig et billede af den, men det svarer til at gøre en hånds bevægelse ned over låret til en bekendelse. Men er erotik da det, som mangler sprog? Måske. Eller erotik er et sprog, der kun består af undertekst. Tænk på dens modsætning, på det seksuelt eksplicitte, som man kan finde hos luderen eller hos dullen, den såkaldte glædespige, over for hvem erotikken må give op, fordi den aldrig kan være udtrykkelig. Erotik siger netop ingenting, den sukker. Hvis man bad erotikeren om at gå på bordel for at frigøre sig fra sig selv, ville han bryde sammen, han kerer sig ikke om sex, han er kun ude efter sværmeri, en slags sensualisme i hjernen, varmbloedighed gerne, men ikke liderlighed, vellyst måske, men kun som gejllhed, ikke som dampende begær. Erotikeren søger en abstrakt nydelse på linje med en æstetisk oplevelse, han søger det ømskindede, det fintmærkede, det nærtagende og hudløse og nænsomme, og hans evne består ikke i at kunne høre i timevis, men i

at turde lade sig henføre og overvælde. Og det erotiske er ikke et forspil til det seksuelle, det fører ikke frem til et samleje eller en kyssetur, det er et spil i sin egen ret, inden for egne rammer, også selv om det rummer samlejet og kysseturen som fantasi. Dets største nydelse består i, at det er ren pirring, en vild skælven i blikket, en indre rystelse. På sin vis findes der i erotikken en kamp mod det legemlige, som om det legemlige var noget beskidt, som man alligevel (eller netop derfor) ikke kan undgå at føle sig vildt tiltrukket af. Erotikeren nidstirrer en gyngende bagdel i en cykelsadel, hvorimod den liderlige stirrer på røvhullets rynkede stjerne velvidende, at han om et øjeblik penetrerer den. Erotikeren bryder sig ikke om, at den anden poserer, stiller sig vovet an, det er som at gå i supermarkedet og pille varer ned fra hylden – rent salgssprog. Han er ikke interesseret i at påbegynde en flirten, hvor to parter ægger hinanden som i det, der i dyrenes verden hedder en parringsleg, hvor den ene part puster sin fjerdragt voldsomt op, eller den anden laver hakkende bevægelser med hovedet eller springer omkring sin partner i sære cirkelløb. Hvis det erotiske spil bliver opdaget, eventuelt lykkeligt opdaget og løber over i forspil, hører det op på stedet, og det seksuelle overtager. Men inden da har det været en kold leg, som en tango, alt i spillet er foregået under overfladen – også bogstaveligt: under kjolen, under bordet, bag gardinet, bag persiennen, bagest i bussen, under vandet. Og når det er forbi, skal erotikeren som regel straks hjem og skrive sine indtryk ned. I hans dagbog finder man beskrivelser af, hvordan hans krop "skælvede sig til grunde i ophidselse", eller hvordan synet af en halvnøgen pige var en "mousserende oplevelse". Hvis det ikke var for denne udkrængning i det skrevne, ville erotik uden større diskussion kunne rubriceres som uforløsthed. At være erotikker er at blive kastet tilbage på sin egen ophidselse, at blive ladet alene med den, som et barn får en dukke med i sengen. Det skaber en kort, eksalteret selvforglemmelse, men det opleves som et tunnelsyn og efterfølges gerne af en dyb tomhedsfølelse. I yderste konsekvens er det erotiske en higen

efter at dø, at blive visket ud, at blive ingen. Erotik er for fantastere, digtere, æsteter, feinschmeckere, ikke for den unge mand, der går halvsnalret i byen for at score, ikke for redebyggeren, der drømmer om at etablere familie, ikke for liderbuksen eller for skørtejægeren. I hans øjne er erotikeren ikke andet end en svagpisser, en impotent selvtilfredsstiller, en egoist kun interesseret i sin egen nydelse, han er den dydige spejderdreng, den afmægtige, den umyndiggjorte, den kastrerede, den evige masturbator, der gokker den af i hovedet på sig selv igen og igen og igen. Mens *han*, damernes ven, nyder at overføre al sin kraft og energi til kvinden, vil erotikeren bare have et par linjer med hjem til notesbogen eller føje nye glimt til sin bugnende samling af erotiske øjeblikke. Aldrig har man mødt større pikspiller. Al denne gnubben på detaljer, som ingen vegne fører, al denne skamridning i bogstaveligste forstand: som om erotikeren skammer sig. Og det burde han også, den gamle gris.